

Bíró Gyula 1979-ben született Berettyóújfaluban. Ma is ott él, Nagyrábén dolgozik iskolaigazgatóként.

Fő műfaja a novella, de alkalmanként – mint az alábbi recenzió tanúsítja – más műfajt is művel. Rendszeresen publikál folyóiratokban, emellett nébány kötet társszerzője: Az eldobott ország (2002), Az utolsó párttitkár (2005), Árnýékban nő a nagy uborka (2006).

PÖRLEKEDÉS ISTENNEL

A „fenemód” polgár nem is olyan egyszerű, mint azt némelyek gondolják: egyfelől azért, mert ilyen esetekben tisztázni illik a *fene* fogalmát, másfelől legalább ilyen lényeges lenne a *polgár* tisztázása is. A fenéség ott érhető tetten, ahol a fészek rejtezik – a lelki gyökerekben, az érzelmekben. Moralizáláshoz két dolog szükséges: ész és érzelem. Illendő észrevenni a polgár-fene-fészkeben fellelhető értékeket. Már abban az esetben, ha ember-polgár kompatibilisek vagyunk. Könyv született. Nem nagy. Annál is kisebb. 12x12 cm. Nem a méret a lényeg. Mondhatnánk. Hát mondjuk.

Kocsis Csaba hatodik könyve – könyvecskéje – látott napvilágot. Számomra a második érett munkája. Az *Akit elrejtett az isten* című nyitány után kellemesen borzongató kötetecske az ideiglenes zárás, az átmenetileg utolsó. Magyar, angol és lengyel nyelven. Benne: szokatlan verselés vagy szokatlan próza, mindinkább a versespróza műfajába hajolva. Rövid gondolatok, lelki nemesedés. A kifejezés nem talál formát, ezért szavakat keres, ecsetet fog, hangszert ragad, vagy torkát próbálgatja, esetleg fényképezőgépen keresztül kémlel... Fotografikákat készít. Kocsis Csaba is. Ezt is. Azt is. A műalkotás egyfajta dolog, eszköz. Az alkotásoknak egyfajta titka van: hozzáférhetővé kell tenni őket. A gondolat nem rejtekezik, nem bujkál. Átjön. Igazsággal felvértelve. Minden alkotás magában rejti Istent: születést és halált, fehéret és feketét, átkot és áldást, kitartást és hanyatlást. Sors öltözik formába. A győzelemhez alázat kell. Örök alkotói bizonytalanság. Kapaszkodó.

A Tavasz körút hajnali köntöse, az édesapa és anya kedves arca, az egymásba boruló zsiráfpár, a korpuszon megfeszülő Krisztus, a kővé dermedten ölelkező szerelmespár, a délceg jövőnek feszülő vitéz, a döntés palcáját törő férfi arca: életmozzanatok, gondolatmorzsák.

Megélt és keresett barátságok: férfi-barátság, nő és férfi barátsága, felebarátság, elárult barátság, szerelmeskedő barátság, baráttalan barátság. A hit fontos. Fontos a perlekedő énnék. A művet nem csupán az alkotó készítette műnek kell tekintenünk, a mű a művész maga. Kocsis Csaba

benne van verseiben, benne van képeiben. A munkák pluszt hordoznak. Ez a plusz nem lehet más, mint a lényegülés. Lényegülés az átlag léten túlival.

Mindenki sétált már önmagával beszélgetve az utcán, beszélgetett Istennel, vagy tanakodott sorsának fordultán, cammogásán. Csaba leírta. Ennyi...

A barátok nem csak szükség idején teszik tiszteletüket. Kocsis Csaba állandó várakozásban van. Várja, hogy kopogtassanak. Barátok és nem barátok. A Barátok száma véges, a szellem szabadsága végtelen.

Heidegger szerint a műalkotásból ismerjük meg a világot, nem pedig a világból az alkotást.

Tessék, lássék: íme az ember! (*Kocsis Csaba: 12x12 mondat a barátságról. B. Tónus Bt., Budapest, 2006. Tervezte és kiadta: Gombos Ferenc.*)

BÍRÓ GYULA

„A SÉTA NEGYVEN NAPJA”

Penckófer János kötetének címe (*Boldogasszony-tenyere*) egyszerre hordoz magában szakrális jelentést és utal egy virágnévre, a Boldog-asszony papucsára, alcíme pedig (*Sétaminta érc- és cimbalombangzatban huszonegy számozott helymegjelöléssel*) szervezőerőként fogja össze a negyvenegy verset, amelyek közül huszonkettő sorszámozott. A többi verset a kötetben visszavisszatérő lenyomat jelöli. Ennek alapján az olvasó egy új szerkesztési elv mentén olvashatja a kötetet, ha pedig a számozás segítségével összeolvassuk a kezdősorokat, akkor egy új szöveg keletkezik. A versek térképpé állnak össze, a tájékozódást szimbolikusan használt közterület-nevek segítik, mint például Angyalszáj utca, Szentláp utca, vagy Külsőpázsit. „Olyanná vált az egész városközpont, mintha versből építették volna sétálóutcáit” – írja a szerző, s ezeken a félig materiális, félig transzcendens utakon tart az önmegismerés, önfelfedezés élménye felé.

A számozás fontos kapcsolódási pont Balassi költészetéhez, amelynek sajátja volt a számszimbolikus komponálás eszméje. Penckófer már a kötet elején – szabadon – idéz a reneszánsz költőtől: „Éneklém ezeket elkeseredett szívvel, / Várván Úr kegyelmét fejemre szent lelkével; / Tétova bújdosván, / Bűnömön bánkodván, / Tusakodván ördöggel.” Balassi vallási lírájának személyességét megragadva a költészet teológiával való összekapcsolását hangsúlyozza, bár ez nem új keletű vívmány. A poétika alárendelése a teológiának, a teológiai számszimbolika alkalmazása ama nézetnek felel meg, amelyet Boccaccio a